

תספורת וגילוח בימי בספירה ובאבילות

1. שולחן ערוך אורח חיים הלכות פסח סימן תצג

דינים הנוהגים בימי העומר, ובו ד' סעיפים.

סעיף א

ב' נוהגים (א) א' שלא [א] לישא אשה בין פסח לעצרת עד ל"ג לעומר, (ב) מפני שבאותו זמן מתו תלמידי רבי עקיבא; אבל לארס ולקדש, (ג) א' שפיר דמי, ונשואין נמי, מי שקפץ וכנס (ד) אין עונשין אותו. הגה: מיהו מל"ג בעומר ואילך (ה) ב' הכל שרי (אבודרהם ב"י ומנהגים).

סעיף ב

* נוהגים שלא להסתפר (ו) עד ל"ג לעומר, (ז) שאומרים שאז פסקו מלמות, (ב) ואין להסתפר עד יום ל"ד בבקר אלא א"כ חל יום ל"ג ערב שבת שאז מסתפרין בו מפני כבוד השבת. הגה: ובמדינות אלו אין נוהגין כדבריו, אלא מסתפרין (ח) ביום ל"ג ג' ומרבים בו קצת שמחה (ט) ואין אומרים בו [ה] תחנון (מהרי"ל ומנהגים). ואין להסתפר (י) עד ל"ג בעצמו (יא) ולא מבערב (מהרי"ל). מיהו אם חל ביום ראשון, נוהגין להסתפר ביום ו' לכבוד שבת (מהרי"ל). ומי שהוא (יב) ד' בעל [ז] ברית או מל בנו, מותר (יג) להסתפר בספירה לכבוד המילה. (הגהות מנהגים).

2. משנה ברורה סימן תצג

(ה) הכל שרי - ואף להנוהגין איסור גם עד ר"ח אייר[ח] מ"מ אם חל ר"ח בשבת כיון שיש כאן תוספת שמחה שבת ור"ח יש להתיר להסתפר בע"ש מפני כבוד השבת וגם לישא אשה בו ביום כיון שעיקר הסעודה יהיה בשבת ור"ח:

3. שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שצא

סעיף ד

על כל המתים מגלח לאחר שלשים; על אביו ועל אמו, עד שיגערו בו חביריו. הגה: (ג) ו' ואין הרגל מהני אם פגע קודם שיגערו בו חביריו (טור). ועיין בא"ח סימן תקמ"ח. ושיעור גערה יש בו פלוגתא, ונוהגים (ד) בג' חדשים (כדעת מהרא"י בפסקיו ואגודה ומהרי"ל והר"ן). ובמקומות אלו נוהגין שאין מסתפרין על אב ואם כל י"ב חדש (מהרי"ל מנהג קצת מקומות), אם לא לצורך, כגון שהכביד עליו שער, או שהולך בין עובדי כוכבים ומתנוול ביניהם בשערותיו, דמותר לספר (כן השיב הא"ז).

4. שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שפא

סעיף א

רחיצה כיצד, אסור לרחוץ כל גופו, אפילו בצונן; אבל פניו ידיו ורגליו, (א) בחמין, אסור; בצונן, מותר. א' ואם היה מלוכלך מטיט וצואה, רוחץ כדרכו ואינו חושש. הגה: ב' וכל זה מדינא אינו אסור רק שבעה, אבל אח"כ מותר ברחיצה, א' <א> אלא שנהגו האידנא (ב) לאסור (כל) רחיצה כל ל' יום (מהר"מ הלכות שמחות ובהגמ"י פ"ז מהל' יום טוב ופ"י דהל' אבל); ואפילו לחוף הראש אסור (לקמן סי' ש"צ ובא"ז); ואין לשנות המנהג, כי מנהג קדום הוא ונתייסד על פי ותיקין (א"ז בשם רשב"א).

ט"ז יורה דעה סימן שפא

(א) אלא שנהגו האידנא לאסור רחיצה כל שלשים יום. באור זרוע נתן טעם למנהג דחיישינן דילמא אתא למסרק רישיה דאסור כל שלשים וא"כ לדידן דשרי לסרוק ראשו כדאיתא סימן ש"ץ היה מותר לרחוץ ורש"ל נתן טעם דאסרו משום תספורת כי כן דרך הנכנס במרחץ לגלח שערות ראשו ע"כ ואין להקשות א"כ בחול המועד דאסור תספורת ליהוי נמי רחיצה אסורה מטעם זה נראה ליישב דבח"ה יש איסור על כל העולם ורבים לא יהיו נכשלים אבל באבילות דאיסור על היחיד הוא יש לחוש שמא ישכח באבילות ויגלח שערו כשאר בני אדם וסברא זו מצינו בפרק חבית (דף קמ"ו) במשנה אבל עשרה בני אדם ופירש"י הואיל ומרובים הם מדכרי אהדדי: